

KOMISIJOS REKOMENDACIJA

2005 m. vasario 15 d.

dėl bendrovių, kurių vertybiniai popieriai yra įtraukti į biržos sąrašus, direktorių konsultantų arba stebėtojų tarybos narių vaidmens ir dėl (stebėtojų) tarybos komitetų

(Tekstas svarbus EEE)

(2005/162/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 211 straipsnio antrąją įtrauką,

kadangi:

- (1) 2003 m. gegužės 21 d. priimta Komisija pristatė savo veiksmų planą „Bendrovių teisės modernizavimas ir įmonių valdymo stiprinimas Europos Sąjungoje – planas judėti pirmyn“⁽¹⁾. Pagrindiniai veiksmų plano tikslai - sustiprinti akcininkų teisių apsaugą ir darbuotojų, kreditorių bei kitų šalių, su kuriomis bendrovės turi verslo ryšių, apsaugą, atitinkamai adaptuojant bendrovių teisę ir įmonių valdymo taisykles skirtingoms bendrovių kategorijoms, bei skatinti verslo efektyvumą ir konkurencingumą ypatingą dėmesį skiriant kai kuriems savitiems tarpvalstybiniais klausimams.
- (2) 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento rezoliucijoje Europos Parlamentas palankiai įvertino plano parengimą ir išreiškė tvirtą paramą daugeliui paskelbtų iniciatyvų. Europos Parlamentas kreipėsi į Komisiją prašydamas pasiūlyti taisykles, pašalinančias ir užkertančias kelią interesų konfliktams, ir pabrėžė, kad bendrovėse, kurių vertybiniai popieriai yra įtraukti į biržos sąrašus, turėtų veikti audito komitetas, kuris prižiūrėtų, kad išorės auditoriai būtų nepriklausomi, objektyvūs ir dirbtų veiksmingai.
- (3) Direktorius konsultantus arba stebėtojų tarybos narius bendrovės samdo įvairiems tikslams. Ypač svarbus yra jų vaidmuo prižiūrint vykdančiuosius direktorius arba valdybos narius ir sprendžiant interesų konfliktus. Siekiant atkurti pasitikėjimą finansų rinkomis būtina skatinti minėtą vaidmenį. Todėl valstybės narės turėtų būti skatinamos patvirtinti priemonės, kurios būtų taikomos bendrovėms, kurių vertybiniai popieriai yra įtraukti į biržos sąrašus, apibrėžiamoms kaip bendrovės, kurių vertybiniais popieriais leidžiama prekiauti reguliuo-

jamoje Bendrijos rinkoje. Įgyvendindamos šią rekomendaciją, valstybės narės turėtų atsižvelgti į įmonės tipo kolektyvinio investavimo subjektų ypatumus ir užkirsti kelią nereikalingam nevienodam požiūriui į skirtingų tipų kolektyvinio investavimo subjektus. Kalbant apie kolektyvinio investavimo subjektus, apibrėžtus 1985 m. gruodžio 20 d. Tarybos direktyvoje 85/611/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektais (KIAVPS), derinimo⁽²⁾, pastarojoje direktyvoje jau yra numatomas konkrečių valdymo mechanizmų rinkinys. Tačiau siekiant užkirsti kelią nereikalingam nevienodam požiūriui į minėtus įmonės tipo kolektyvinio investavimo subjektus, kuriuos reglamentuojantys teisės aktai nederinami Bendrijos lygmeniu, valstybės narės turėtų atsižvelgti į tai ar, ir kokių mastu, tokiems kolektyvinio investavimo subjektams, kuriuos reglamentuojantys teisės aktai nederinami ES lygmeniu, yra taikomi lygiaverčiai valdymo mechanizmai.

- (4) Atsižvelgiant į daugelio spręstinių klausimų sudėtingumą, išsamių privalomų taisyklių priėmimas nebūtinai yra labiausiai pageidaujamas ir veiksmingiausias būdas tikslams pasiekti. Daugelyje įmonių valdymo kodeksų, kurie priimti valstybėse narėse, linkstama pasikliauti informacijos atskleidimu, kad būtų skatinama laikytis taisyklių, remiantis „laikykis arba paaiškink“ principu: bendrovės yra skatinamos atskleisti, ar jos laikosi kodeksų, ir paaiškinti bet kokius esminius nukrypimus nuo jų. Šis požiūris leidžia bendrovėms atspindėti sektoriaus ir savitus įmonės reikalavimus, o rinkoms – įvertinti pateikiamus paaiškinimus ir pateisinimus. Siekiant padidinti direktorių konsultantų arba stebėtojų tarybos narių vaidmenį tikslinga, kad visos valstybės narės nacionaliniu mastu būtų skatinamos imtis reikalingų žingsnių priimti nuostatų, paremtų šioje rekomendacijoje pateiktais principais, rinkinį, kurį naudotų bendrovės, kurių vertybiniai popieriai yra įtraukti į biržos sąrašus, remdamosi „laikykis arba paaiškink“ principo arba vadovaudamosi teisės aktais.
- (5) Jeigu valstybės narės nusprendžia taikyti „laikykis arba paaiškink“ principą (kuriuo remiantis bendrovės prašomos pateikti paaiškinimus dėl savo veiklos, darant nuorodą į nustatytą geriausios praktikos rekomendacijų rinkinį), jos galėtų remtis susijusiomis rekomendacijomis, kurias parengė rinkos dalyviai.

⁽¹⁾ KOM(2003) 284 galutinis.

⁽²⁾ OL L 375, 1985 12 31, p. 3. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/39/EB (OL L 145, 2004 4 30, p. 1).

- (6) Remiantis šia rekomendacija valstybių narių priimtoms priemonės iš esmės turėtų būti skirtos bendrovių, kurių vertybiniai popieriai yra įtraukti į biržos sąrašus, valdymui gerinti. Kadangi šis tikslas yra svarbus realių arba potencialių investuotojų apsaugai visose Bendrijos bendrovėse, kurių vertybiniai popieriai yra įtraukti į biržos sąrašus, nepaisant to, ar jos yra įsisteigusios vienoje iš valstybių narių, šios priemonės taip pat turėtų būtų taikomos trečiosiose šalyse įsteigtoms bendrovėms, kurių vertybiniai popieriai yra įtraukti į biržos sąrašus Bendrijoje.
- (7) Nepriklausomų atstovų, galinčių nuginčyti administracijos sprendimus, buvimas taryboje plačiai laikomas priemone, ginančia akcininkų ir kitų interesų grupių interesus. Bendrovėse, kuriose nuosavybė yra išskaidyta, pagrindinis rūpestis yra nustatyti vadovų atskaitingumą smulkiems akcininkams. Bendrovėse, kuriose yra kontrolinių akcijų paketą turinčių akcininkų, labiau siekiama užtikrinti tokių bendrovės valdymą, kuris suteiktų galimybę efektyviau atsižvelgti į akcininkų mažumos interesus. Abiem atvejais yra svarbi atitinkama trečiųjų šalių apsauga. Todėl nepriklausomai nuo bendrovės oficialios tarybos struktūros, turėtų būti užtikrinta efektyvi ir pakankamai nepriklausoma valdymo priežiūra. Nepriklausomumas turėtų būti suprantamas kaip esminio interesų konflikto nebuvimas; šiuo atveju reikėtų tinkamai atsižvelgti į bet kokią grėsmę, kuri galėtų kilti dėl tarybos atstovo glaudaus ryšio su bendrovės konkurentu.
- (8) Siekiant užtikrinti, kad valdymas būtų efektyviai ir pakankamai nepriklausomai priežiūrimas, (stebėtojų) tarybą turėtų sudaryti pakankamas skaičius direktorių konsultantų arba stebėtojų tarybos narių, kurie neatlieka vaidmens bendrovės arba bendrovių grupės valdyme, ir yra nepriklausomi, t. y. nėra varžomi esminių interesų konfliktų. Atsižvelgiant į skirtingas valstybių narių teisės sistemas, Bendrijos mastu neturėtų būti tiksliai apibrėžiama, kokią (stebėtojų) tarybos narių dalį turėtų sudaryti nepriklausomi direktoriai.
- (9) Direktorių konsultantų arba stebėtojų tarybos narių priežiūros vaidmuo yra labai svarbus trijose srityse, kuriose valdymo interesų konflikto galimybė yra ypač didelė, ypač kai už tokius klausimus akcininkai tiesiogiai neat-sako: direktorių paskyrimas, direktorių atlyginimas ir auditas. Todėl tikslinga šiose srityse skatinti direktorių konsultantų arba stebėtojų tarybos narių vaidmenį ir remti komitetų, atsakingų už paskyrimą, atlyginimus ir auditą, įkūrimą (stebėtojų) taryboje.
- (10) Nepažeidžiant visuotinio susirinkimo įgaliojimų, tik (stebėtojų) taryba, turi išimtinis įstatymų nustatytus įgaliojimus priimti sprendimus ir būdama kolegialus organas yra kolektyviai atsakinga už savo pareigų atlikimą. (Stebėtojų) taryba turi įgaliojimus nustatyti komitetų, kurie palengvintų jos darbą, skaičių ir struktūrą, tačiau iš esmės šie komitetai neturi būti pačios (stebėtojų) tarybos pakaitalas. Todėl paskyrimo, atlyginimo ir audito komitetai paprastai turėtų pateikti rekomendacijas, skirtas parengti sprendimus, kurie turės būti priimti (stebėtojų) tarybos. Tačiau (stebėtojų) tarybai neturėtų būti kliudoma perduoti dalį savo sprendimų priėmimo įgaliojimų komitetams, jei manoma, kad tai yra tikslinga, ir kai tai leidžia nacionalinė teisė, net jeigu (stebėtojų) taryba išlieka visiškai atsakinga už sprendimus, priimtus jos kompetencijos ribose.
- (11) Atsižvelgiant į tai, kad kandidatų, kurie turi užimti laisvas vietas monistinės arba dualistinės sistemos taryboje, nustatymo klausimai yra susiję su direktorių konsultantų arba stebėtojų tarybos narių, kurie priežiūri valdymą, išrinkimu arba su valdytojų darbo tęstinumu, paskyrimo komitetas didžia dauguma turėtų būti sudarytas iš nepriklausomų direktorių konsultantų arba stebėtojų tarybos narių. Tai paliktų galimybę paskyrimo komitete dalyvauti direktoriams konsultantams arba stebėtojų tarybos nariams, kurie neatitinka nepriklausomumo kriterijų. Taip pat būtų paliekama galimybė dalyvauti vykdančiesiems direktoriams arba valdybos nariams (kai monistinės sistemos bendrovėje taryboje yra sukurtas paskyrimo komitetas ir jei vykdančieji direktoriai (valdybos nariai) nesudaro šio komiteto daugumos).
- (12) Atsižvelgiant į valstybių narių skirtingą požiūrį į organus, atsakingus už direktorių paskyrimą ir atleidimą, paskyrimo komiteto, įkurto (stebėtojų) taryboje, vaidmuo iš esmės turėtų užtikrinti, kad tais atvejais, kai (stebėtojų) taryba vaidina vaidmenį paskyrimo ir atleidimo procese (pateikiant pasiūlymus arba priimant sprendimus, kaip nustatyta nacionalinėje teisėje), šis vaidmuo, turėtų būti atliekamas kuo objektyviau ir profesionaliau. Todėl paskyrimo komitetas iš esmės turėtų rekomenduoti (stebėtojų) tarybai, kad remiantis nacionaline bendrovių teise direktorius paskirtų ir atleistų įgaliotas organas.

- (13) Atlyginimų srityje valstybėse narėse priimtuose įmonių valdymo kodeksuose dėmesys kreipiamas į vykdančiųjų direktorių arba valdybos narių atlyginimą, nes piktnaudžiavimo ir interesų konfliktų galimybės būtent čia ir glūdi. Daugumoje kodeksų taip pat pripažįstama, kad šiek tiek dėmesio tarybos mastu turėtų būti skiriama vyresniosios vadovybės atlyginimų politikai. Galiausiai, ypatingas dėmesys yra skiriamas akcijų pasirinkimo sandoriams. Valstybėse narėse esant skirtingiems požiūriams į organus, atsakingus už direktorių atlyginimo nustatymą, (stebėtojų) taryboje įsteigto atlyginimo komiteto vaidmuo iš esmės turėtų būti užtikrinti, kad (stebėtojų) tarybai prisidedant prie atlyginimo nustatymo (pateikiant pasiūlymus arba priimant sprendimus, kaip nustatyta nacionalinėje teisėje), šis vaidmuo būtų atliekamas kuo objektyviau ir profesionaliau. Todėl atlyginimo komitetas iš esmės turėtų (stebėtojų) tarybai teikti rekomendacijas dėl atlyginimo klausimų, kad remiantis nacionaline bendrovių teise kompetentingų pripažintas organas priimtų sprendimą.
- (14) Pareiga užtikrinti, kad finansinėse ataskaitose ir kitoje susijusioje informacijoje, kurią skelbia bendrovė, būtų pateikiamas tikslus ir baigtinis bendrovės padėties vaizdas bei nustatytų rizikos įvertinimo ir valdymo procedūrų stebėsena paprastai yra laikomos dviem pagrindinėmis (stebėtojų) tarybos įsipareigojimų rūšimis. Šiame kontekste daugumoje įmonių valdymo kodeksų audito komitetui skiriamas ypatingas vaidmuo, (stebėtojų) tarybai padedant vykdyti minėtas pareigas. Kai kuriose valstybėse narėse tokie įsipareigojimai yra visiškai arba iš dalies paskiriami kitiems įmonės organams, kurie nepriklauso (stebėtojų) tarybai. Tikslinga numatyti, kad audito komitetas, sukurtas (stebėtojų) taryboje, paprastai turėtų teikti rekomendacijas (stebėtojų) tarybai dėl šių audito klausimų ir tokias funkcijas galėtų atlikti kitos struktūros – esančios už (stebėtojų) tarybos ribų – kurios turėtų būti tokios pat veiksmingos.
- (15) Tam, kad direktorių konsultantų arba stebėtojų tarybos narių vaidmuo būtų pakankamai veiksmingas, jie privalo turėti tinkamą kvalifikaciją ir pakankamai laiko darbui. Be to, pakankamas jų skaičius turėtų būti atitiktis nepriklausomumo kriterijų. Prieš paskiriant direktorius konsultantus arba stebėtojų tarybos narius turėtų būti pateikiama informacija tais klausimais, kuri turėtų būti pakankamai dažnai atnaujinama.
- (16) Daugelyje įmonių valdymo kodeksų primygtinai reikalaujama, kad tarybą sudarytų kvalifikuoti asmenys, tačiau tuo pat metu pripažįstama, kad apibrėžti tinkamą kvalifikaciją turėtų pati bendrovė, nes tokia kvalifikacija priklausys, *inter alia*, nuo jos veiklos, dydžio ir aplinkos, bei tuos reikalavimus turėtų patenkinti visa taryba. Nepaisant to, vienas klausimas paprastai kelia ypatingą susirūpinimą, būtent ypatingos kompetencijos reikalavimo audito komitete klausimas, nes ten yra būtinos tam tikros specifinės žinios. Todėl (stebėtojų) taryba turėtų nustatyti norimą audito komiteto sudėtį ir reguliariai ją vertinti, skirdama ypatingą dėmesį patirčiai, kuri reikalinga darbui šiame komitete.
- (17) Direktorių įsipareigojimų požiūriu daugumoje įmonių valdymo kodeksų siekiama užtikrinti, kad direktoriai savo pareigoms skirtų pakankamai laiko. Kai kurie kodeksai riboja bendrovių, kuriose asmuo gali būti direktoriumi, skaičių – paprastai pripažįstama, kad pirmininko, vykdančiojo direktoriaus arba valdybos nario postai reikalauja daugiau pastangų negu direktoriaus konsultanto arba stebėtojų tarybos narių postai, tačiau priimtinas direktoriaus pareigybių tikslus skaičius yra labai įvairus. Vis dėlto reikalaujamas direktoriaus dalyvavimas priklausomai nuo bendrovės ir jos aplinkos gali labai skirtis; tokiu atveju kiekvienas direktorius turėtų užtikrinti tinkamą įvairių savo įsipareigojimų pusiausvyrą.
- (18) Apskritai valstybėse narėse priimtuose įmonių valdymo kodeksuose pripažįstama, kad esminė direktorių konsultantų arba stebėtojų tarybos narių dalis būtų nepriklausomi, t. y. nevaržomi esminių interesų konfliktų. Nepriklausomumas dažniausiai suprantamas, kaip artimų ryšių su administracija, kontrolinių akcijų paketą turinčiais akcininkais ar pačia įmone nebuvimas. Kadangi nėra bendro nepriklausomumo apibrėžimo, tikslinga apibrėžti bendrą tikslą. Taip pat reikėtų numatyti nuostatas, taikomas tam tikram (nebaigtiniam) skaičiui situacijų, apimančių santykius arba aplinkybes, paprastai pripažįstamas galinčiomis sukelti esminį interesų konfliktą, į kurias valstybės narės turėtų deramai atsižvelgti, kai nacionaliniu mastu nustato atitinkamus kriterijus, į kuriuos turi atsižvelgti (stebėtojų) taryba. Dėl nepriklausomumo apibrėžimo iš esmės turėtų spręsti pati (stebėtojų) taryba. Taikydama nepriklausomumo kriterijus (stebėtojų) taryba turėtų teikti pirmenybę turiniui, o ne formai.
- (19) Atsižvelgiant į direktorių konsultantų arba stebėtojų tarybos narių vaidmens svarbą siekiant atkurti pasitikėjimą ir apskritai tvirtos įmonių valdymo praktikos vystymą, veiksmai, kurių ėmėsi valstybės narės šiai rekomendacijai įgyvendinti turėtų būti atidžiai stebimi,

REKOMENDUOJA:

I SKIRSNIS

TAIKYMO SRITIS IR SĄVOKŲ APIBRĖŽIMAI

1. Taikymo sritis

- 1.1. Valstybės narės skatinamos imtis žingsnių, reikalingų nacionaliniu mastu priimti nuostatų rinkinį dėl direktorių konsultantų arba stebėtojų tarybos narių vaidmens ir dėl bendrovių, kurių vertybiniai popieriai yra įtraukti į biržos sąrašus, (stebėtojų) tarybos komitetų, taikant „laikykis arba paaiškink“ principą arba priimant teisės aktus ir naudojant geriausiai teisiškai pritaikytas priemones.

Tačiau jos turėtų atkreipti deramą dėmesį į įmonės tipo kolektyvinio investavimo subjektų ypatumus, kuriems taikoma Direktyva 85/611/EEB. Valstybės narės turėtų taip pat atsižvelgti į kolektyvinio investavimo subjektų, kuriems netaikoma ši direktyva ir kurių vienintelis tikslas yra investuoti iš investuotojų gautus pinigus į skirtingų rūšių turtą, bei kurie nesiekia perimti jų pagrindinių investicijų emitentų teisinės arba valdymo kontrolės, ypatumus.

- 1.2. Jei valstybės narės nusprendžia taikyti „laikykis arba paaiškink“ principą, kuriuo remiantis iš įmonių reikalaujama pateikti paaiškinimus apie savo veiklą, darant nuorodą į nustatytą geriausios praktikos rekomendacijų rinkinį, jos turėtų reikalauti, kad įmonės kasmet nurodytų tas rekomendacijas, kurių joms nepavyko įgyvendinti (o kai rekomendacijų reikalavimai yra tęstinio pobūdžio – nurodyti atskaitinio laikotarpio dalį, kurio metu nebuvo atsižvelgta į rekomendacijas) ir išsamiai paaiškinti bet kokio esminio rekomendacijų nesilaikymo mastą ir priežastis.

- 1.3. Nagrinėdamos šioje rekomendacijoje nustatytus principus valstybės narės ypač turėtų atsižvelgti į šiuos klausimus:

- 1.3.1. Funkcijos ir ypatybės, kurias valstybės narės priskyrė bet kuriam (stebėtojų) taryboje įkurtam komitetui ir kurios siūlomos šioje rekomendacijoje, turėtų deramai atsižvelgti į atitinkamų įmonės organų, apibrėžtų nacionalinėje teisėje, teises ir pareigas.

- 1.3.2. Valstybėms narėms turėtų būti leista visiškai ar iš dalies pasirinkti bet kokio komiteto, kuriam būtų būdingos šioje

rekomendacijoje nurodomos ypatybės, įkūrimą (stebėtojų) taryboje arba kitų struktūrų, nepriklausančių (stebėtojų) tarybos sudėčiai, ar procedūrų naudojimą. Tokios struktūros ar procedūros, kurios būtų privalomos bendrovėms pagal nacionalinę teisę arba nacionaliniu mastu rekomenduotos geriausios praktikos nuostatų taikant „laikykis arba paaiškink“ principą, turėtų būti tokios pat funkcionaliomis ir veiksmingomis.

- 1.4. Valstybių narių priimamas nuostatų rinkinys, reglamentuojantis vienoje valstybėje narėje įsteigtas bendroves, kurių vertybiniai popieriai yra įtraukti į biržos sąrašus, turėtų būti taikomas bent tų valstybių teritorijoje įsteigto bendrovėms, kurių vertybiniai popieriai yra įtraukti į biržos sąrašus.

Valstybių narių priimamas nuostatų rinkinys, reglamentuojantis ne valstybėse narėse įsteigtas bendroves, kurių vertybiniai popieriai yra įtraukti į biržos sąrašus, turėtų būti taikomas bent toms bendrovėms, kurių vertybiniai popieriai yra įtraukti į pagrindinius biržos sąrašus jų teritorijoje veikiančioje reguliuojamoje rinkoje.

2. Šioje rekomendacijoje naudojami sąvokų apibrėžimai:

- 2.1. „bendrovės, kurių vertybiniai popieriai yra įtraukti į biržos sąrašus“ – tai bendrovės, kurių vertybiniais popieriais leidžiama prekiauti vienos ar daugiau valstybių narių reguliuojamoje rinkoje, kaip apibrėžta Direktyvoje 2004/39/EB;

- 2.2. „direktorius“ – tai bet kuris bendrovės administracinio, valdymo arba priežiūros organo narys;

- 2.3. „vykdantysis direktorius“ – tai bet kuris administracinio organo (monistinėje sistemoje) narys, įtrauktas į kasdieninį bendrovės valdymą;

- 2.4. „direktorius konsultantas“ – tai bet kuris administracinio organo (monistinėje sistemoje) narys, išskyrus vykdantįjį direktorių;

- 2.5. „valdybos narys“ – tai bet kuris įmonės valdymo organo (dualistinėje sistemoje) narys;

- 2.6. „stebėtojų tarybos narys“ – tai bet kuris įmonės priežiūros organo (dualistinėje sistemoje) narys.

II SKIRSNIS

DIREKTORIŲ KONSULTANTŲ ARBA STEBĖTOJŲ TARYBOS NARIŲ DALYVAVIMAS IR VAIDMUO (STEBĖTOJŲ) TARYBOSE

3. Direktorių konsultantų arba stebėtojų tarybos narių dalyvavimas

3.1. Administraciniai, valdymo ir priežiūros organai turėtų turėti tinkamą bendrą skaičių vykdančiųjų direktorių arba valdybos narių ir direktorių konsultantų arba stebėtojų tarybos narių, kad atskira arba maža individų grupė negalėtų dominuoti šiems organams priimant sprendimus.

3.2. Dėl esamų arba buvusių pareigų (stebėtojų) tarybos pirmininkui neturėtų būti kliudoma vykdyti objektyvią priežiūrą. Viena iš tokios priežiūros galimybių monistinės sistemos taryboje yra atskirti pirmininko ir generalinio direktoriaus funkcijas; vienu iš būdų gali būti tai, kad monistinės ir dualistinės sistemos tarybose generalinis direktorius tuoj pat nebūtų skiriamas į (stebėtojų) tarybos pirmininko postą. Kai bendrovė nusprendžia sujungti (stebėtojų) tarybos pirmininko ir generalinio direktoriaus funkcijas arba nedelsiant generalinį direktorių skirti (stebėtojų) tarybos pirmininku, turėtų būti pateikiama informacija apie apsaugos priemonės, kurių imtasi.

4. Nepriklausomų direktorių skaičius

Siekiant užtikrinti, kad bet koks su direktoriaus pareigybe susijęs esminis interesų konfliktas būtų sprendžiamas tinkamai, į bendrovių (stebėtojų) tarybą turėtų būti išrinktas pakankamas nepriklausomų direktorių konsultantų arba stebėtojų tarybos narių skaičius.

5. Tarybos veiklos organizavimas įkuriant komitetus

Tarybų veikla turėtų būti organizuojama taip, kad pakankamas nepriklausomų direktorių konsultantų arba stebėtojų tarybos narių skaičius vaidintų efektyvų vaidmenį svarbiose srityse, kuriose interesų konfliktų galimybė yra ypač didelė. Todėl laikantis 7 punkto reikalavimų (stebėtojų) taryboje, atsižvelgiant į I priedą, turėtų būti įkurti paskyrimo, atlyginimo ir audito komitetai, jei remiantis nacionaline teise (stebėtojų) taryba vaidina vaidmenį paskyrimo, atlyginimo ir audito srityse.

6. Komitetų vaidmuo (stebėtojų) taryboje

6.1. Paskyrimo, atlyginimo ir audito komitetai turėtų teikti rekomendacijas, skirtas parengti sprendimus, kuriuos priima pati (stebėtojų) taryba. Pagrindinis komitetų tikslas turėtų būti didinti (stebėtojų) tarybos darbo efektyvumą užtikrinant, kad sprendimai yra priimami juos tinkamai apsvačius, ir padėti organizuoti darbą siekiant užtikrinti, kad jos priimami sprendimai neįtaikojami esminių interesų konfliktų. Komitetų įkūrimu iš esmės nėra siekiama susiaurinti (stebėtojų) tarybos kompetenciją, nes ji išlieka visiškai atsakinga už savo kompetencijos ribose priimamus sprendimus.

6.2. Kiekvieno įkurto komiteto įgaliojimus turėtų nustatyti pati (stebėtojų) taryba. Kai tai leidžia nacionalinė teisė, bet koks sprendimų priėmimo galios perdavimas turėtų būti aiškiai pareikštas, tinkamai apibūdintas ir visiškai aiškiai bei skaidriai paskelbtas.

7. Lankstumas įkuriant komitetus

7.1. Bendrovės turėtų užtikrinti paskyrimo, atlyginimo ir audito komitetams numatytų funkcijų vykdymą. Tačiau bendrovės gali sujungti funkcijas, kaip mano esant tinkama, ir sukurti mažiau nei tris komitetus. Tokiu atveju bendrovės turėtų išsamiai paaiškinti, kodėl jos pasirinko alternatyvų požiūrį ir kaip pasirinktas požiūris atitinka trims atskiriems komitetams nustatytus tikslus.

7.2. Bendrovėse, kuriose (stebėtojų) taryba yra maža, trims komitetams skirtas funkcijas gali atlikti pati (stebėtojų) taryba, jei ji atitinka komitetams keliamus sudėties reikalavimus ir jei šiuo klausimu bus pateikta atitinkama informacija. Tokiu atveju turėtų būti taikomos su tarybos komitetais susijusios nacionalinės nuostatos (ypač dėl jų vaidmens, veiklos ir skaidrumo), kai tinka, visai (stebėtojų) tarybai.

8. (Stebėtojų) tarybos įvertinimas

Kiekvienais metais (stebėtojų) taryba turėtų atlikti savo veiklos įvertinimą. Šis įvertinimas turėtų apimti jos narystės, organizacijos ir veiklos kaip grupės įvertinimą; atlikti kiekvieno tarybos nario ir tarybos komitetų kompetencijos ir darbo efektyvumo įvertinimą; ir įvertinti, ar taryba pasiekė nustatytų veiklos tikslų.

9. Skaidrumas ir ryšiai

- 9.1. (Stebėtojų) taryba turėtų mažiausiai kartą per metus paskelbti (kaip dalį informacijos, kurią bendrovė kasmet skelbia apie savo valdymo struktūras ir veiklą) atitinkamą informaciją apie savo vidinę organizaciją ir veikloje taikomas procedūras, įskaitant požymius, nurodantiems, kokie esminiai pokyčiai įvyko dėl (stebėtojų) tarybos atlikto savo veiklos įvertinimo.
- 9.2. (Stebėtojų) taryba turėtų užtikrinti, kad akcininkai būtų tinkamai informuojami apie bendrovės reikalus, jos strategiją ir rizikos valdymą bei interesų konfliktų sprendimą. Turėtų būti aiškiai nustatytas direktorių vaidmuo jiems bendradarbiaujant su akcininkais ir jiems įsipareigojant.

III SKIRSNIS

DIREKTORIŲ KONSULTANTŲ ARBA STEBĖTOJŲ TARYBOS NARIŲ APIBŪDINIMAS

10. Paskyrimas ir atleidimas

Direktoriai konsultantai arba stebėtojų tarybos nariai turėtų būti paskirti tam tikram laikotarpiui ir perrenkami individualiai maksimaliais intervalais, nustatomais nacionaliniu mastu siekiant užtikrinti būtiną patirties augimą ir pakankamai dažną jų statuso pakartotiną patvirtinimą. Taip pat turėtų būti galima juos atleisti, tačiau juos atleisti neturėtų būti lengviau nei vykdančiųjų direktorių arba valdybos narį.

11. Kvalifikacija

- 11.1. Tam, kad būtų išlaikoma tinkama (stebėtojų) tarybos narių turimos kvalifikacijos pusiausvyra, ji turėtų nustatyti savo norimą sudėti, atsižvelgdama į bendrovės struktūrą ir veiklą bei periodiškai tai vertinti. Taryba (stebėtojų) turėtų užtikrinti, kad ją sudarytų nariai, kurie turėtų reikalingų įvairiapusių žinių, nuomonę ir patirtį, kad galėtų tinkamai atlikti savo užduotis.
- 11.2. Audito komiteto nariai visi kartu turėtų turėti naujausią ir tiesiogiai susijusią kvalifikaciją ir patirtį finansų ir sąskaitybės srityse, kuri reikalinga tinkamai bendrovės, kurios vertybiniai popieriai yra įtraukti į biržos sąrašus, veiklai.
- 11.3. Visiems naujiems (stebėtojų) tarybos nariams turėtų būti siūloma individualiai pritaikyta supažindinimo programa, kuri tiek, kiek reikalinga, supažindina su jų

pareigomis ir bendrovės organizacija bei veikla. Taryba (stebėtojų) turėtų atlikti metinį patikrinimą, kad būtų nustatytos sritys, kuriose direktoriams reikia atnaujinti savo įgūdžius ir žinias.

- 11.4. Kai siūloma paskirti direktorių, turėtų būti nurodyta konkreti jo kompetencija, kuri būtų tiesiogiai susijusi su jo darbu (stebėtojų) taryboje. Kad rinkos ir visuomenė galėtų įvertinti, ar ši kompetencija laikui bėgant išlieka tinkama, (stebėtojų) taryba kiekvienais metais turėtų skelbti informaciją apie tarybos sudėtį ir apie tam tikrą atskirų direktorių kvalifikaciją, kuri tiesiogiai susijusi su jų darbu (stebėtojų) taryboje.

12. Įsipareigojimas

- 12.1. Kiekvienas direktorius turėtų skirti savo pareigoms atlikti reikalingą laiką ir dėmesį bei turėtų įsipareigoti apriboti savo kitų profesinių įsipareigojimų skaičių (ypač direktoriaus pareigas kitose bendrovėse) tokiu mastu, kad būtų užtikrintas tinkamas pareigų atlikimas.
- 12.2. Kai siūloma paskirti direktorių, turėtų būti paskelbta informacija apie jo kitus svarbius profesinius įsipareigojimus. Taryba turėtų būti informuota apie vėlesnius pokyčius. Kiekvienais metais taryba turėtų kaupti duomenis apie tokius įsipareigojimus ir savo metinėje ataskaitoje pateikti tokią informaciją.

13. Nepriklausomumas

- 13.1. Direktorius turėtų būti laikomas nepriklausomu tik tais atvejais, kai jis nesaistomas jokių verslo, giminystės arba kitokių ryšių su įmone, jos kontrolinę akcijų paketą turinčiais akcininkais arba administracija, nes dėl to kyla interesų konfliktas ir atsiranda pavojus nesilaikyti savo nuomonės.
- 13.2. Direktorių nepriklausomumo įvertinimo kriterijai turėtų būti priimti nacionaliniu mastu, atsižvelgiant į II priede pateiktas gaires, kuriose įvardijamos daugelis situacijų, atspindinčių ryšius arba aplinkybes, kurios yra paprastai pripažintos galinčiomis sukelti esminius interesų konfliktus. Dėl nepriklausomumo sąvokos apibrėžimo iš esmės sprendžia pati (stebėtojų) taryba. Taryba (stebėtojų) gali manyti, kad nors tam tikras direktorius atitinka visus nacionaliniu mastu nustatytus nepriklausomumo kriterijus, jis negali būti laikomas nepriklausomu dėl specialių asmeninių ar su įmone susijusių aplinkybių ir todėl nėra nepriklausomas.

13.3. Turėtų būti atskleidžiama reikiama informacija apie išvadas, kurias priėmė (stebėtojų) taryba nustatydamą, ar tam tikras direktorius gali būti laikomas nepriklausomu.

13.3.1. Kai siūloma paskirti direktorių konsultantą arba stebėtojų tarybos narį, bendrovė turėtų paskelbti, ar laiko jį nepriklausomu; kai netenkinami vienas arba keletas direktorių nepriklausomumo įvertinimo kriterijų, nustatytų nacionaliniu mastu, bendrovė turėtų paskelbti priežastis kodėl, nepaisant to, konkretų direktorių ji laiko nepriklausomu. Bendrovės taip pat kiekvienais metais turėtų paskelbti, kuriuos direktorius laiko nepriklausomais.

13.3.2. Kai vienas arba keli direktorių nepriklausomumo įvertinimo kriterijai, nustatyti nacionaliniu mastu, nebuvo patenkinti per metus, bendrovė turėtų paskelbti priežastis, kodėl konkretų direktorių laiko nepriklausomu. Kad būtų užtikrintas informacijos, pateikiamos dėl direktorių nepriklausomumo, tikslumas, bendrovė turėtų reikalauti, kad nepriklausomi direktoriai reguliariai patvirtintų savo nepriklausomumą.

IV SKIRSNIS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

14. Tolesni veiksmai

Valstybės narės raginamos iki 2006 m. birželio 30 d. imtis reikalingų priemonių, skatinančių šioje rekomendacijoje nustatytų principų taikymą ir informuoti Komisiją apie priemones, kurių imtasi remiantis šia rekomendacija, kad Komisija galėtų atidžiai stebėti situaciją ir pagal ją įvertintų kitų priemonių poreikį.

15. Adresatai

Ši rekomendacija skiriama valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, 2005 m. vasario 15 d.

Komisijos vardu
Charlie McCREEVY
Komisijos narys

Šiuose prieduose pateikiamos papildomos rekomendacijoje išdėstytų principų aiškinimo gairės.

I PRIEDAS

Tarybos (stebėtojų) komitetai**1. BENDRIEJI YPATUMAI****1.1. Dydis**

Kai komitetai yra sukurti (stebėtojų) taryboje, paprastai jie turėtų susidėti bent iš trijų narių. Bendrovėse, kuriose (stebėtojų) tarybos yra mažos, išimtinai jie gali būti sudaryti tik iš dviejų narių.

1.2. Sudėtis

Dėl komitetų pirmininkų ir narių pareigų turėtų būti sprendžiama tinkamai atsižvelgiant į poreikį užtikrinti, kad narystė komitete yra atnaujinama ir kad nėra pernelyg pasitikima tam tikrais asmenimis.

1.3. Sąlygos

Tikslūs kiekvieno įkurto komiteto įgaliojimai turėtų būti apibūdinti sąlygose, kurias parengia (stebėtojų) taryba.

1.4. Turimi ištekliai

Bendrovės turėtų užtikrinti, kad komitetai būtų pakankamai aprūpinti pakankamais ištekliais, reikalingais savo pareigų atlikimui, įskaitant teisę gauti – ypač iš bendrovės tarnautojų – visą reikalingą informaciją arba kreiptis dėl nepriklausomo profesionalaus patarimo jų kompetencijai priklausančiais klausimais.

1.5. Dalyvavimas komiteto susirinkimuose

Siekiant užtikrinti komitetų savarankiškumą ir objektyvumą, direktoriai, kurie nėra komiteto nariai, paprastai turėtų turėti teisę dalyvauti jo susirinkimuose tik komitetui pakvietus. Komitetas gali pakviesti arba reikalauti, kad dalyvautų tam tikri tarnautojai arba ekspertai.

1.6. Skaidrumas

1. Komitetai turėtų vykdyti savo pareigas laikydamiesi nustatytų sąlygų ir užtikrinti, kad (stebėtojų) tarybai būtų reguliariai pranešama apie jų veiklą ir rezultatus.
2. Bet kuriam įkurtam komitetui nustatytos sąlygos, kuriose aiškinamas jų vaidmuo ir (stebėtojų) tarybos jiems perduoti įgaliojimai, kai leidžia nacionaliniai įstatymai, turėtų būti paskelbtos mažiausiai kartą per metus (kaip dalis informacijos, kurią bendrovė paskelbia kiekvienais metais apie jos valdymo struktūras ir veiklą). Bendrovės taip pat kiekvienais metais turėtų paskelbti esamų komitetų ataskaitą apie jų narystę, susirinkimų skaičių ir dalyvavimą per metus bei pagrindines jų veiklos kryptis. Ypač audito komitetas turėtų patvirtinti, kad jį tenkina audito proceso nepriklausomumas ir trumpai aprašyti veiksmus, kurių imtasi išvadoms padaryti.
3. Kiekvieno komiteto pirmininkui turėtų būti sudarytos sąlygos tiesiogiai palaikyti ryšius su akcininkais. Atvejais, kuriems esant tai turėtų būti daroma, turėtų būti nurodyti komiteto veiklą reglamentuojančiuose taisyklėse.

2. PASKYRIMO KOMITETAS**2.1. Įkūrimas ir sudėtis**

1. Ten, kur pagal nacionalinę teisę (stebėtojų) taryba direktorių paskyrimo ir (arba) atleidimo procese atlieka funkcijas, pati priimdama sprendimus arba pateikdama svarstyti pasiūlymus kitam bendrovės organui, (stebėtojų) taryboje turėtų būti sudarytas paskyrimo komitetas.
2. Paskyrimo komitetą turėtų sudaryti bent nepriklausomų direktorių konsultantų arba stebėtojų tarybos narių dauguma. Kai bendrovė mano, kad yra tikslinga, jog paskyrimo komitetą sudarytų narių, kurie nėra nepriklausomi, mažuma, generalinis direktorius gali būti tokio komiteto narys.

2.2. Vaidmuo

1. Paskyrimo komitetas turėtų bent jau:

- nustatyti ir rekomenduoti (stebėtojų) tarybai svarstyti kandidatus, laisvoms tarybos vietoms užimti. Tai atlikdamas paskyrimo komitetas turėtų įvertinti įgūdžių, žinių ir patirties pusiausvyrą taryboje, parengti funkcijų ir sugebėjimų, kurių reikia konkrečiam postui, aprašą, ir įvertinti įpareigojimui atlikti reikalingą laiką,
- reguliariai vertinti monistinės arba dualistinės sistemų tarybos struktūrą, dydį, sudėtį ir veiklą bei (stebėtojų) tarybai teikti rekomendacijas dėl visų pokyčių,
- reguliariai vertinti atskirų direktorių įgūdžius, žinias ir patirtį bei apie tai pranešti (stebėtojų) tarybai,
- reikiamą dėmesį skirti klausimams, susijusiems su tęstinumo planavimu.

2. Be to, paskyrimo komitetas turėtų peržiūrėti tarybos ar valdybos politiką dėl vyresniosios vadovybės rinkimo ir paskyrimo.

2.3. Veikla

1. Paskyrimo komitetas turėtų apsvarstyti susijusių šalių pateiktus pasiūlymus, įskaitant administraciją ir akcininkus⁽¹⁾. Ypač turėtų būti tinkamai konsultuojamasi su generaliniu direktoriumi, kuris turėtų turėti teisę pateikti pasiūlymus paskyrimo komitetui, ypač kai sprendžiami klausimai, susiję su vykdančiais direktoriais arba valdybos nariais arba vyresniąja vadovybe.
2. Atlikdamas savo pareigas paskyrimo komitetas turėtų turėti galimybę naudoti bet kokių rūšių išteklius, kurie jam būtų reikalingi, įskaitant imonei nepriklausančių subjektų konsultacijas arba reklamą, ir iš bendrovės tam tikslui turėtų gauti tinkamą finansavimą.

3. ATLYGINIMO KOMITETAS

3.1. Įkūrimas ir sudėtis

1. Kai, remiantis nacionaline teise, (stebėtojų) taryba veikia arba pati priimdama sprendimus, arba svarstydamą kito bendrovės organo pateiktus pasiūlymus, nustatant direktorių atlyginimo tvarką, atlyginimo komitetas turėtų būti sudarytas (stebėtojų) taryboje.
2. Atlyginimo komitetas išskirtinai turėtų būti sudarytas iš direktorių konsultantų arba stebėtojų tarybos narių. Bent jau dauguma jo narių turėtų būti nepriklausomi.

3.2. Vaidmuo

1. Aptardamas su vykdančiųjų direktorių arba valdybos narių veikla susijusius klausimus komitetas bent jau turėtų:

- (stebėtojų) tarybai pateikti svarstyti pasiūlymus dėl vykdančiųjų direktorių arba valdybos narių atlyginimo. Tokia politika turėtų būti skirta visoms atlyginimo formoms, ypač įskaitant pastovaus dydžio atlyginimą, nuo veiklos rezultatų priklausančio atlyginimo sistemas, pensijų modelius ir išeitines išmokas. Pasiūlymai susiję su nuo veiklos rezultatų priklausančio atlyginimo sistemomis turėtų būti pateikiami su rekomendacijomis dėl susijusių tikslų ir įvertinimo kriterijų, siekiant tinkamai suderinti atlyginimą vykdančiesiems direktoriams arba valdybos nariams su ilgalaikiais akcininkų interesais ir tikslais, kuriuos nustatė bendrovės (stebėtojų) taryba,

⁽¹⁾ Jeigu pasiūlymus paskyrimo komitetui svarstyti pateikia akcininkai, ir komitetas nusprendžia nesiūlyti tų kandidatų tvirtinti (stebėtojų) tarybai, tai nekludo akcininkams siūlyti tuos pačius kandidatus tiesiogiai visuotiniam susirinkimui, kai jie turi teisę tuo tikslu pateikti sprendimų projektus pagal nacionalinę teisę.

- (stebėtojų) tarybai teikti pasiūlymus dėl individualaus atlyginimo, skiriamo vykdančiesiems direktoriams arba valdybos nariams, užtikrinant, kad jie yra suderinti su bendrovės priimta atlyginimų politika ir susijusių direktorių veiklos įvertinimu. Tai atlikdamas komitetas turėtų būti gerai informuotas apie bendrą atlyginimą, kurį iš kitų susijusių bendrovių gauna direktoriai,
 - (stebėtojų) tarybai teikti pasiūlymus dėl tinkamų sutarčių su vykdančiais direktoriais arba valdybos nariais formų,
 - padėti (stebėtojų) tarybai prižiūrėti procesą, kaip bendrovė laikosi galiojančių nuostatų dėl klausimų, susijusių su atlyginimu, paskelbimu (ypač dėl taikomos atlyginimo politikos ir direktoriams skiriamo individualaus atlyginimo).
2. Aptardamas su vyresniosios vadovybės (kaip apibrėžta (stebėtojų) tarybos) veikla susijusius klausimus, komitetas bent jau turėtų:
- vykdančiesiems direktoriams arba valdybos nariams pateikti bendras rekomendacijas dėl vyresniosios vadovybės atlyginimų dydžio ir struktūros,
 - stebėti vyresniosios vadovybės atlyginimų dydį ir struktūrą, remiantis atitinkama informacija, kurią pateikia vykduojantieji direktoriai arba valdybos nariai.
3. Aptardamas su akcijų pasirinkimo sandorių ir kitų su akcijomis susijusių paskatinimų, kurie gali būti suteikiami direktoriams, vadovams arba kitiems darbuotojams, klausimus, komitetas bent jau turėtų:
- apsvastyti bendrą tokių sistemų suteikimo politiką, ypač dėl akcijų pasirinkimo sandorių, ir (stebėtojų) tarybai pateikti bet kokius susijusius pasiūlymus,
 - peržiūrėti informaciją, kuri pateikta šiuo klausimu metinėje ataskaitoje ir akcininkų susirinkime, kai tinka,
 - (stebėtojų) tarybai pateikti pasiūlymus dėl pasirinkimo sandorių pasirašant akcijas arba pasirinkimo sandorių perkant akcijas alternatyvos apibrėžiant tokios alternatyvos suteikimo priežastis ir jos įgyvendinimo rezultatus.

3.3. Veikla

1. Atlyginimo komitetas bent jau turėtų pasikonsultuoti su pirmininku ir (arba) generaliniu direktoriumi dėl požiūrio, susijusio su kitų vykdančiųjų direktorių arba valdybos narių atlyginimais.
2. Atlyginimo komitetui turėtų būti sudarytos sąlygos kreiptis į konsultantus, kad gautų reikalingą informaciją apie atlyginimo sistemų standartus rinkoje. Komitetas turėtų būti atsakingas už atrankos kriterijų nustatymą, atranką, paskyrimą ir atlyginimų konsultantams, kurie pataria komitetui, nustatymo sąlygas bei tam tikslui turi iš bendrovės gauti atitinkamą finansavimą.

4. AUDITO KOMITETAS

4.1. Sudėtis

Audito komitetas turėtų būti sudarytas tik iš direktorių konsultantų arba stebėtojų tarybos narių. Bent jau dauguma jo narių turėtų būti nepriklausomi.

4.2. Vaidmuo

1. Bendrovės priimtų vidaus politikos ir procedūrų požiūriu, audito komitetas turėtų padėti (stebėtojų) tarybai bent jau:

- stebėti finansinės informacijos, kurią teikia bendrovė, vientisumą, ypač patikrinant apskaitos metodų, kuriuos naudoja bendrovė ir jos grupė, svarbą ir nuoseklumą (įskaitant grupės bendrovių sąskaitų konsolidavimo kriterijus),
- mažiausiai kartą per metus peržiūrėti vidaus kontrolės ir rizikos valdymo sistemas, siekiant užtikrinti, kad pagrindinės rizikos (įskaitant riziką, susijusią su galiojančių įstatymų ir taisyklių laikymusi) yra tinkamai nustatytos, valdomos ir apie jas atskleidžiama informacija,
- užtikrinti vidaus audito funkcijų veiksmingumą, ypač pateikiant rekomendacijas dėl vidaus audito padalinio vadovo parinkimo, paskyrimo, pakartotinio paskyrimo ir atleidimo ir dėl padalinio biudžeto, bei stebint administracijos reagavimą į jo išvadas ir rekomendacijas. Kai bendrovėje nėra vidaus audito funkcijos, jos poreikis jį turėti turėtų būti patikrinamas bent kartą per metus.

2. Išorinio audito, kurį užsakė bendrovė, požiūriu audito komitetas bent jau turėtų:

- (stebėtojų) tarybai pateikti rekomendacijas, susijusias su išorės auditoriaus parinkimu, paskyrimu, pakartotiniu paskyrimu ir atleidimu, kuriuos atlieka įgaliotas organas pagal nacionalinę bendrovių teisę ir pagal sutarties su juo sąlygas,
- stebėti išorės auditoriaus nepriklausomumą ir objektyvumą, ypač patikrinant, ar audito įmonė atsižvelgia į taikomas gaires, susijusias su audito partnerių rotacija, atlyginimo, kurį moka bendrovė, dydžiu ir kitus susijusius reikalavimus,
- nuolat prižiūrėti ne audito paslaugų pobūdį ir mastą, remiantis *inter alia* išorės auditoriaus paskelbiamais visais atlyginimais, kuriuos moka bendrovė ir jos grupė audito įmonei bei tinklui, siekiant užkirsti kelią atsirasti bet kokiems esminiams interesų konfliktams. Komitetas turėtų nustatyti ir taikyti formalią politiką, pagal 2002 m. gegužės 16 d. Komisijos rekomendacijoje 2002/590/EB⁽¹⁾, numatytus principus ir gaires, apibrėžiančią ne audito paslaugų rūšis, kurios yra: a) neleidžiamos, b) leidžiamos po komiteto peržiūros ir c) leidžiamos be kreipimosi į komitetą,
- patikrinti išorės audito proceso veiksmingumą ir administracijos reakciją į rekomendacijas, kurias pateikia išorės auditorius,
- ištirti problemas, dėl kurių išorės auditoriui atsiranda pagrindas atsistatydinti, ir pateikti rekomendacijas dėl būtinų veiksmų.

4.3. Veikla

1. Bendrovė turėtų numatyti supažindinimo programą naujiems audito komiteto nariams ir užtikrinti tolesnį tęstinį savalaikį mokymą. Visi komiteto nariai turėtų būti aprūpinti išsamia informacija, susijusia su specifiniais bendrovės apskaitos, finansinėmis ir veiklos ypatumais.

⁽¹⁾ OL L 191, 2002 7 19, p. 22.

2. Administracija turėtų informuoti audito komitetą apie atsiskaitymų už svarbius ir neįprastus sandorius būdus, kai atsiskaitymas gali būti įtraukiamas į apskaitą keliais skirtingais būdais. Šiuo požiūriu ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas veiklos pateisinimui, kurią atlieka bendrovė ofšoriniuose centruose ir (arba) per specialios paskirties transporto priemonės.
 3. Audito komitetas turėtų nuspręsti, ar, ir kada, generalinis direktorius arba valdybos pirmininkas, vyriausiasis finansininkas (arba viršesni darbuotojai, atsakingi už finansus, apskaitą ir išdo klausimus), vidaus auditorius ir išorės auditorius, turi dalyvauti jo susirinkimuose. Komitetui pageidaujant susitikti su atitinkamu asmeniu, jis turėtų turėti galimybę tai padaryti, nedalyvaujant vykstantiesiems direktoriams arba valdybos nariams.
 4. Vidaus ir išorės auditoriams turėtų būti užtikrinti ne tik veiksmingi darbiniai santykiai su administracija, bet ir neribotos galimybės susisiekti su (stebėtojų) taryba. Šiam tikslui audito komitetas turėtų veikti kaip pagrindinis tarpininkas tarp vidaus ir išorės auditorių.
 5. Audito komitetas turėtų būti informuotas apie vidaus auditorių darbo programą ir gauti vidaus audito ataskaitas arba periodinę santrauką.
 6. Audito komitetas turėtų būti informuotas apie išorės auditorių darbo programą ir turėtų iš išorės auditoriaus gauti ataskaitą, kurioje būtų aprašomi visi ryšiai tarp nepriklausomo auditoriaus ir bendrovės bei jos grupės. Komitetas laiku turėtų gauti informaciją apie visus su auditu susijusius klausimus.
 7. Audito komitetas iš išorės turėtų laisvai gauti konsultacijas ir pagalbą teisės, apskaitos arba kitų konsultantų tiek, kiek mano esant būtina norint atlikti savo pareigas ir tam tikslui iš bendrovės turėtų gauti atitinkamą finansavimą.
 8. Audito komitetas turėtų patikrinti procesą, ar bendrovė laikosi galiojančių nuostatų, susijusių su darbuotojų galimybe pranešti įtariamus svarbius pažeidimus bendrovėje pateikiant skundą arba anoniminiu būdu, paprastai nepriklausomam direktoriui, ir turėtų užtikrinti, kad būtų nustatyta tvarka proporcingam ir nepriklausomam tokių klausimų tyrimui ir atitinkamiems tolesniems veiksams.
 9. Audito komitetas turėtų pranešti (stebėtojų) tarybai apie savo veiklą mažiausiai kartą per šešis mėnesius, tuo metu kai yra patvirtinamos metinės ir pusės metų ataskaitos.
-

II PRIEDAS

Nepriklausomų direktorių konsultantų arba stebėtojų tarybos narių apibūdinimas

1. Neįmanoma išsamiai išvardyti visų grėsmių, kylančių direktorių nepriklausomumui; santykiai arba aplinkybės, kurios gali būti susijusios su jo nustatymu, gali įvairuoti valstybėse narėse ir bendrovėse, o geriausia praktika šiuo požiūriu gali vystytis bėgant laikui. Tačiau tam tikros situacijos dažnai laikomos svarbiomis padedant (stebėtojų) tarybai nustatyti, ar direktorius konsultantas arba stebėtojų tarybos narys gali būti laikomas nepriklausomu, net jeigu plačiai suvokiama, kad konkretaus direktoriaus nepriklausomumo įvertinimas turėtų būti pagrįstas santykių arba aplinkybių turiniu, o ne forma. Šiame kontekste kriterijai, kuriuos naudoja (stebėtojų) taryba turėtų būti priimti nacionaliniu mastu. Tokie kriterijai turėtų būti pritaikyti atsižvelgiant į nacionalinį kontekstą ir turėtų būti pagrįsti reikiamu atsižvelgimu bent jau į šias situacijas:
 - a) nebūti bendrovės arba asocijuotos bendrovės vykdančiuoju direktoriumi arba valdybos nariu ir neiti tokių pareigų ankstesnius penkerius metus;
 - b) nebūti bendrovės arba asocijuotos bendrovės darbuotoju ir neiti tokių pareigų ankstesnius trejus metus, išskyrus atvejus, kai direktorius konsultantas arba stebėtojų tarybos narys nepriklauso vyresniajai vadovybei ir buvo išrinktas į (stebėtojų) tarybą darbuotojų atstovavimo sistemos kontekste, kurią pripažįsta įstatymai ir kuri numato atitinkamą apsaugą nuo nepagrįsto atleidimo ir kitų nesąžiningo elgesio formų;
 - c) negauti arba nebūti gavusiam esminio papildomo atlyginimo iš bendrovės arba asocijuotos bendrovės, išskyrus užmokestį, gautą už direktoriaus konsultanto arba stebėtojų tarybos nario pareigas. Toks papildomas atlyginimas ypač apima dalyvavimą akcijų pasirinkimo sandoriuose arba kitokiose su nuo veiklos rezultatų priklausančiose apmokėjimo sistemose; jis neapima nustatytų kompensacijų sumų pagal pensijų planą (įskaitant atidėtas kompensacijas) už ankstesnį darbą bendrovėje (su sąlyga, kad tokia kompensacija net koku būdu nėra priklausoma nuo tolesnio pareigų užėmimo);
 - d) nebūti kontrolinį akcijų paketą turintiems akcininku arba neatstovauti tokiems akcininkams (kontrolė nustatoma pagal Tarybos direktyvos 83/349/EEB⁽¹⁾ 1 straipsnio 1 dalį);
 - e) neturėti arba nebūti turėjus per praėjusius metus svarbių verslo ryšių su bendrove arba asocijuota bendrove nei tiesiogiai, nei kaip partneris, akcininkas, organo, turinčio tokius ryšius, direktorius arba viršesnis darbuotojas. Verslo ryšiams priklauso ir situacija, kai esama reikšmingu prekių tiekėju arba paslaugų teikėju (įskaitant finansines, teisines, patariamąsias ir konsultacines paslaugas) reikšmingu klientu ir organizacijomis, kurios gauna reikšmingas įmokas iš bendrovės arba jos grupės;
 - f) nebūti arba per paskutinius trejus metus nebūti buvus dabartinio arba ankstesnio bendrovės arba asocijuotos bendrovės išorės auditoriaus partneriu arba darbuotoju;
 - g) nebūti vykdančiuoju direktoriumi arba valdybos nariu kitoje bendrovėje, kurioje vykdančysis direktorius arba valdybos narys yra direktorius konsultantas arba stebėtojų tarybos narys, ir neturėti kitų reikšmingų ryšių su vykdančiais bendrovės direktoriais dalyvaujant kitose bendrovėse arba organuose;
 - h) nebūti užėmus (stebėtojų) taryboje direktoriaus konsultanto arba stebėtojų tarybos nario pareigų ilgiau kaip tris laikotarpius (arba ilgiau kaip 12 metų, kur nacionalinė teisė numato įprastus labai trumpus laikotarpius);
 - i) nebūti vykdančiojo direktoriaus arba valdybos nario arba asmenų, nurodytų nuo a iki h punkto, artimu šeimos nariu.
2. Nepriklausomas direktorius įsipareigoja: a) bet kokiomis sąlygomis išlaikyti savo analizės, sprendimų priėmimo ir veiksmų nepriklausomumą; b) nesiekti arba nepriimti jokių nepagrįstų lengvatų, kurios gali laikomos kompromituojančiomis jo nepriklausomumą; ir c) aiškiai išreikšti savo pasipriešinimą tuo atveju, kai mano, kad (stebėtojų) tarybos sprendimas gali pakenkti bendrovei. Kai (stebėtojų) taryba priėmė sprendimus, dėl kurių nepriklausomas direktorius konsultantas arba stebėtojų tarybos narys turėjo rimtų abejonų, jis iš to turėtų padaryti atitinkamas išvadas. Jei jis turėtų atsistatydinti, jam reiktų laiške tarybai arba audito komitetui paaiškinti priežastis ir, tam tikrais atvejais, bet kokią svarbiam, bendrovei nepriklausančiam organui.

⁽¹⁾ OL L 193, 1983 7 18, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/51/EB (OL L 178, 2003 7 17, p. 16).